

Warszawa, dnia 3 sierpnia 2022 r.

Poz. 741

**UCHWAŁA NR 149
RADY MINISTRÓW**

z dnia 5 lipca 2022 r.

w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Ochrona przeciwpowodziowa i osiągnięcie korzystnego bilansu wodnego w rejonie Odry Środkowej – cofka stopnia wodnego Malczyce”

Na podstawie art. 136 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.¹⁾) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. Ustanawia się program wieloletni pod nazwą „Ochrona przeciwpowodziowa i osiągnięcie korzystnego bilansu wodnego w rejonie Odry Środkowej – cofka stopnia wodnego Malczyce”, zwany dalej „Programem”, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Okres realizacji Programu ustala się na lata 2023–2026.

§ 3. 1. Wykonawcą Programu jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

2. Nadzór nad realizacją Programu sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki wodnej.

§ 4. 1. Program jest finansowany ze środków budżetu państwa.

2. Ogólna kwota środków z budżetu państwa w całym okresie realizacji Programu wyniesie 210 mln zł.

3. Środki z budżetu państwa, o których mowa w ust. 2, w poszczególnych latach wyniosą w:

- 1) 2023 r. – 30 mln zł;
- 2) 2024 r. – 60 mln zł;
- 3) 2025 r. – 88 mln zł;
- 4) 2026 r. – 32 mln zł.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *M. Morawiecki*

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1236, 1535, 1773, 1927, 1981, 2054 i 2270 oraz z 2022 r. poz. 583, 655, 1079 i 1283.

Załącznik do uchwały nr 149 Rady Ministrów
z dnia 5 lipca 2022 r. (M.P. poz. 741)

PROGRAM WIELOLETNI POD NAZWĄ „OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA I OSIĄGNIĘCIE
KORZYSTNEGO BILANSU WODNEGO W REJONIE ODRY ŚRODKOWEJ – COFKA STOPNIA WODNEGO
MALCZYCE”

Spis treści:

I. Wnioski z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej w odniesieniu do zakresu objętego programowaniem strategicznym

I.1. Zakres terytorialny

I.2. Zakres przedmiotowy – stan obecny odcinka rzeki Odry w rejonie stopnia wodnego Malczyce

I.3. Otoczenie prawne Programu oraz powiązania z krajowymi dokumentami strategicznymi

II. Cel główny i cel szczegółowy Programu

II.1. Cel główny – Poprawa ochrony przeciwpowodziowej w rejonie Odry Środkowej przez powstrzymanie procesów erozyjnych w korycie, modernizację obwałowań i dostosowanie do obecnych parametrów bezpieczeństwa

II.2. Cel szczegółowy – osiągnięcie korzystnego bilansu wodnego (ochrona przed suszą i retencja wodna)

III. Sposób realizacji, monitorowania i oceny stopnia osiągnięcia celu głównego i celu szczegółowego

III. 1. Stan docelowy po realizacji Programu wraz z informacją, w jaki sposób realizacja celu wpłynie na poprawę stanu

III.2. Mierniki realizacji celów Programu

III.3. Sposób pomiaru mierników

IV. Priorytety oraz kierunki interwencji

IV.1. Informacje ogólne

IV.2. Stan obecny projektu „Wykonanie prac w cofce stopnia wodnego Malczyce (cofka Malczyc)” i planowany zakres prac

IV.3. Kierunek interwencji – planowane działania

IV.4. Informacje o inwestorze

V. Plan finansowy Programu

V.1. Nakłady finansowe

V.2. Źródła finansowania i współfinansowania

VI. Podstawowe założenia systemu realizacji

VI.1. Ramowe harmonogramy realizacji projektów

VI.2. Monitorowanie wykonania rzeczowego, finansowego i sprawozdawczość Programu

I. Wnioski z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej w odniesieniu do zakresu objętego programowaniem strategicznym

I.1. Zakres terytorialny

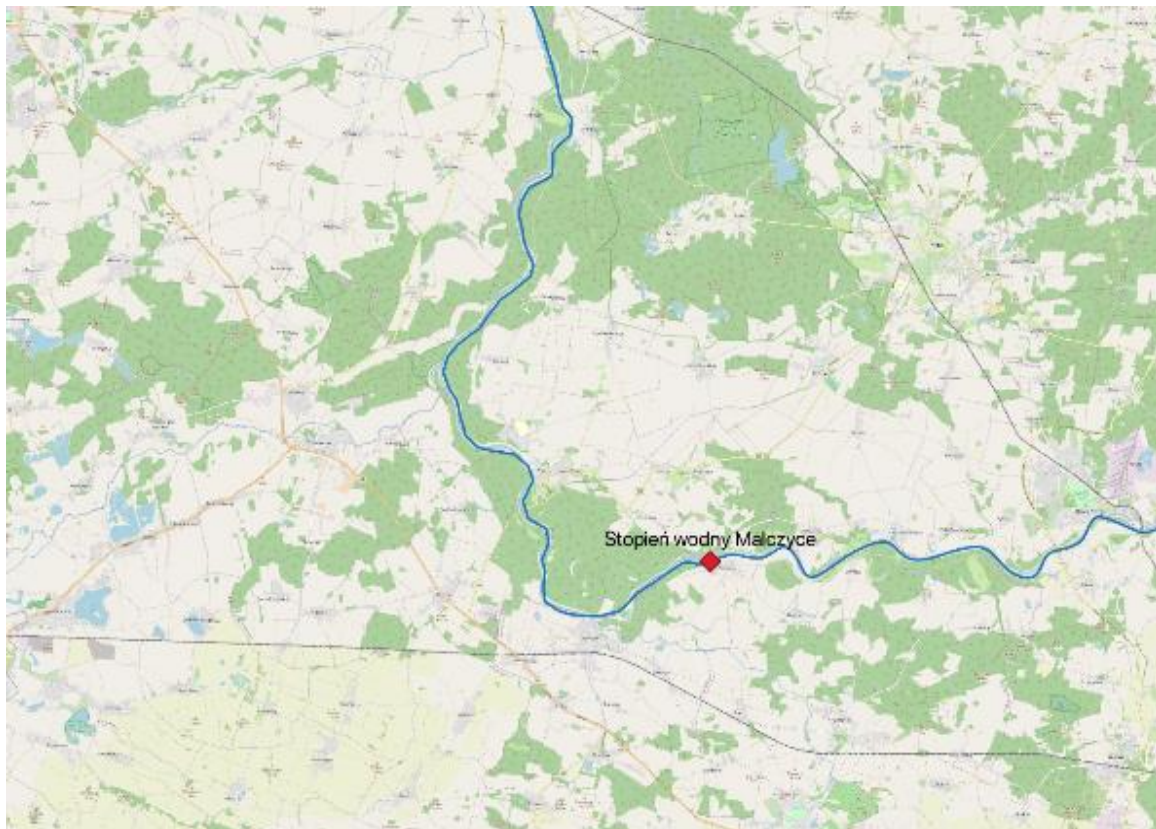
Obszar oddziaływania Programu stanowią 4 gminy położone na terenie województwa dolnośląskiego: Wołów, Środa Śląska, Brzeg Dolny i Miękinia. Ze względu na kompletność danych diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej opracowano dla roku 2020.

W 2020 r. obszar oddziaływania Programu zamieszkiwało blisko 75 915 osób, co stanowiło 2,63% mieszkańców województwa dolnośląskiego. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem cechuje się korzystniejszymi wartościami niż średnio dla całego regionu i kształtuje się na poziomie 18,8% ludności w wieku przedprodukcyjnym, 60,6% w wieku produkcyjnym i 20,6% w wieku poprodukcyjnym.

Obszar oddziaływania Programu odbiega znacząco poziomem przedsiębiorczości od pozostałych gmin województwa dolnośląskiego. Na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym zarejestrowanych było tam średnio 1850 podmiotów gospodarczych (w regionie było to 2315 podmiotów). W grupie analizowanych gmin wyraźnie pod tym względem wyróżnia się (pozytywnie) gmina Miękinia (2121 podmiotów).

Sytuacja finansowa analizowanych gmin odbiega nieznacznie od pozostałych gmin w województwie, zarówno pod względem dochodów w przeliczeniu na mieszkańca (5953 zł przy średniej wynoszącej 6461 zł), udziału dochodów własnych w dochodach ogółem (w obu przypadkach około 55%), jak i wydatków w przeliczeniu na mieszkańca (5747 zł przy średniej wynoszącej 6356 zł).

Stan obecny – rzeka Odra w rejonie stopnia wodnego Malczyce

I.2. Zakres przedmiotowy – stan obecny odcinka rzeki Odry w rejonie stopnia wodnego Malczyce

Bieg Odry Środkowej składa się z odcinków dolinowych oraz ciasnych odcinków przełomowych, przebiegających poprzecznie do układu pradolin. Obszar koryta i międzywala nie jest zagospodarowany, a zachowany częściowo system budowli regulacyjnych pochodzi z przełomu XIX i XX w. Inwestycja realizowana będzie na odcinku Odry swobodnie płynącej na odcinku tzw. „cofki” stopnia Malczyce. Główne obiekty hydrotechniczne: jaz klapowy, śluza żegluga z awanportami, elektrownia wodna i przepławka dla ryb zostały już wykonane. W ramach Programu do wykonania pozostały prace związane z ochroną przed powodzią, tj. modernizację i przebudowę wałów przeciwpowodziowych oraz pozostałe roboty, które pozwolą podnieść poziom piętrzenia do docelowej rzędnej NPP: 101,4 m n.p.m., zapewniając funkcjonującej już EW Malczyce możliwość produkcji, z odnawialnych źródeł energii, energii elektrycznej przy pełnym poziomie piętrzenia 101,4 m n.p.m. Przyczyni się to do skuteczniejszej realizacji celów współczesnej polityki klimatyczno-energetycznej przez zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i stabilizacji krajowego systemu energetycznego, ograniczając emisję CO₂. Realizacja zadań Programu przyczyni się do prawidłowego działania obiektów środowiskowych oraz do zabezpieczenia terenów lewobrzeżnych i prawobrzeżnych, zlokalizowanych powyżej stopnia wodnego Malczyce, przed skutkami powodzi i suszy. Cel przeciwpowodziowy planowanej inwestycji zostanie uzyskany dzięki modernizacji i rozbudowie systemu obwałowań przeciwpowodziowych.

W wyniku postępującego schnięcia lasów łągowych położonych na prawym brzegu Odry, poniżej stopnia wodnego Malczyce, pilne jest wykonanie drugiego zadania związanego z południowym systemem nawadniania lasów w celu poprawy stosunków wodno-gruntowych na terenach przyległych. Po uzyskaniu w 2021 r. pozwolenia wodnoprawnego PGW Wody Polskie rozpoczęło

proces nawadniania kompleksu lasów (systemu północnego). Ponieważ obydwa systemy przewidziane zostały do nawadniania sąsiadujących ze sobą kompleksów leśnych i powinny się wzajemnie uzupełniać, realizacja drugiego z nich będzie realizowana od 2022 r. ze środków własnych PGW Wody Polskie.

I.3. Otoczenie prawne Programu oraz powiązania z krajowymi dokumentami strategicznymi

Przedmiotowa inwestycja ujęta została w Planie przeciwdziałania skutkom suszy, którego opracowanie i wdrażanie jest jednym z działań przewidzianych w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030) (dalej – „SOR”).

Program wpisuje się w priorytety znajdujące się m.in. w „Polityce Ekologicznej Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” w ramach kierunków interwencji: „Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód (I.1)”, „Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu (II.1)”.

Niniejsza inwestycja realizowana będzie zgodnie z ustawą z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1812), a także zgodnie z art. 80 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, 1260 i 1261). Część obiektów, do których realizacji nie ma zastosowania ustawa o zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych, będzie realizowana na podstawie pozwoleń na budowę.

Ministerstwo Infrastruktury, jako organ opracowujący dla Programu w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, stoi na stanowisku, że nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia dla Programu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Program ma charakter finansowy i polega na zapewnieniu wieloletniego finansowania budżetowego dla zadań wymaganych decyzją środowiskową dla przedsięwzięcia pn. „Budowa stopnia wodnego Malczyce na rzece Odrze w km 300 w rejonie wsi Rzeczyca, gmina Środa Śląska, Wołów i Brzeg Dolny” oraz pozostałych działań komplementarnych. Przedstawione informacje merytoryczne są podstawą dla uzasadnienia celowości i wysokości planowanych wydatków w poszczególnych latach. Przewidziane do finansowania zadania z uwagi na zakres i charakter nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000.

Inwestycja pn. „Cofka Malczyce” została przeanalizowana w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizacji Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla dorzecza Odry i została ujęta w załączniku tabelarycznym 7 – Ocena oddziaływania działań na poszczególne komponenty środowiska. Z przeprowadzonej analizy wynika, że nie występuje kolizja inwestycji z wymaganiami obszarów Natura 2000 ani z drożnością korytarzy ekologicznych. Realizacja niektórych zadań projektu ma na celu udroźnienie i wzmocnienie funkcji korytarzy ekologicznych w rejonie zbiornika i poprawę warunków nawodnienia terenów cennych przyrodniczo: lasy łęgowe w dolinie Odry.

W ramach prowadzonych prac w cofce stopnia wodnego Malczyce zostaną zrealizowane inwestycje, które zostały wskazane do realizacji w ramach decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla

przedsięwzięcia pn. „Budowa stopnia wodnego Malczyce na rzece Odrze w km 300 w rejonie wsi Rzeczyca, gmina Środa Śląska, Wołów i Brzeg Dolny” z 2009 r. (WIR.ET.7625/20/7,08/06 z 22.01.2009 r.).

II. Cel główny i cel szczegółowy Programu

Uwzględniając obowiązujące regulacje w zakresie polityki rozwoju oraz wieloletnich programów inwestycyjnych, w Programie wyodrębniono dwie kategorie wzajemnie powiązanych celów: cel główny oraz cel szczegółowy.

Celem głównym Programu jest poprawa ochrony przeciwpowodziowej w rejonie Odry Środkowej przez modernizację obwałowań i dostosowanie do obecnych parametrów bezpieczeństwa oraz powstrzymanie procesów erozyjnych w korycie Odry poniżej stopnia wodnego Malczyce.

Cel szczegółowy Programu, komplementarny wobec celu głównego, obejmuje osiągnięcie korzystnego bilansu wodnego (ochrona przed suszą i zwiększenie retencji wodnej).

Dodatkowo w wyniku realizacji prac przewidzianych w Programie możliwe będzie uzyskanie pełnego piętrzenia na stopniu wodnym Malczyce oraz zwiększenie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, co przełoży się na zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i stabilizacji krajowego systemu energetycznego.

Realizacja ww. celów osiągnięta zostanie przez realizację następującego projektu inwestycyjnego: „Wykonanie prac w cofce stopnia wodnego Malczyce (cofka Malczyc)”.

II.1. Cel główny – Poprawa ochrony przeciwpowodziowej w rejonie Odry Środkowej przez powstrzymanie procesów erozyjnych w korycie, modernizację obwałowań i dostosowanie do obecnych parametrów bezpieczeństwa

Przeciwdziałanie i ochrona przed ekstremalnymi zjawiskami przyrodniczymi, jakimi są susza i powódź, przez zwiększenie ochrony przeciwpowodziowej oraz zwiększenie retencji korytowej, dolinowej oraz gruntowej na terenach w strefie oddziaływania pośrednio przełoży się na zwiększenie rezerwy dla wód powodziowych. Inwestycje przewidziane w Programie wpisują się w działania o charakterze ciągłym w SOR, ukierunkowane na rozwój infrastruktury przeciwpowodziowej o wysokim stopniu skuteczności i racjonalności.

Postępująca erozja denną na odcinku poniżej stopnia w Brzegu Dolnym spowodowała obniżenie zwierciadła wody w Odrze o około 2,5 m. Wykonanie robót w cofce stopnia Malczyce ustabilizuje poziom dna, ograniczy ruch rumowiska oraz wyeliminuje drenujący charakter tego odcinka rzeki. Nastąpi powrót do napełnień koryta, zbliżonych do pierwotnych. Powyższe skutkować będzie zmniejszeniem średnich prędkości przepływu, w tym także prędkości przydennych, odpowiadających za intensywność procesów erozyjnych. Procesy te zostaną praktycznie wygaszone. Ograniczą się jedynie do okresów występowania zjawisk ekstremalnych.

II.2. Cel szczegółowy – osiągnięcie korzystnego bilansu wodnego (ochrona przed suszą i retencja wodna)

Zwiększenie retencji powyżej wybudowanego stopnia Malczyce, zarówno retencji korytowej, jak i gruntowej przez m.in. odtworzenie poziomu wód gruntowych, pozwoli na stworzenie dogodnych warunków dla rozwoju flory i fauny. Dodatkowo zwiększenie retencji pozwoli na zasilanie zbiorników wód podziemnych i wód podskórnych oraz nawadnianie obszarów wykorzystywanych rolniczo.

Prognozuje się, że po zrealizowaniu Programu działająca elektrownia wodna Malczyce będzie mogła produkować, z odnawialnych źródeł energii, energię przy pełnym poziomie piętrzenia (101,4) w ilości

20 GWh/rok. Przyczyni się to do skuteczniejszej realizacji celów współczesnej polityki klimatyczno-energetycznej przez zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i stabilizacji krajowego systemu energetycznego, ograniczając emisję CO₂ pochodzącą ze spalania węgla.

III. Sposób realizacji, monitorowania i oceny stopnia osiągnięcia celu głównego i celu szczegółowego

III. 1. Stan docelowy po realizacji Programu wraz z informacją, w jaki sposób realizacja celu wpłynie na poprawę stanu

Program przyniesie korzyści na różnych płaszczyznach funkcjonowania Państwa i jego obywateli:

Aspekty ekonomiczne:

- uniknięcie materialnych i niematerialnych strat powodziowych przez modernizację obwałowań rzeki Odry.

Aspekty społeczne:

- poprawa ochrony przeciwpowodziowej przez modernizację obwałowań,
- rekreacyjne wykorzystanie rzeki,
- rozwój wszelkich form działalności ludzkiej związanych z wykorzystaniem walorów rzeki Odry (od przystani turystycznych do rozwoju stoczni i portów rzecznych),
- łagodzenie skutków suszy.

Aspekty środowiskowo-przyrodnicze:

- przeciwdziałanie skutkom suszy w zakresie retencji wód,
- powstanie nowych siedlisk na terenach nawodnionych,
- poprawa warunków migracji wszystkich gatunków wodnych przez stopień wodny Malczyce.

Poprawa stosunków wodnych:

- piętrzenie rzeki zwiększy retencję, co stworzy dogodne warunki dla rozwoju flory i fauny,
- zasilanie zbiorników wód podziemnych i wód podskórnych,
- nawadnianie do celów rolniczych,
- zwiększenie retencji powyżej istniejącego stopnia wodnego Malczyce, spowodowane możliwością piętrzenia do rz. 101,4 m n.p.m.

III.2. Mierniki realizacji celów Programu

Cel główny – Poprawa ochrony przeciwpowodziowej w rejonie Odry Środkowej przez powstrzymanie procesów erozyjnych w korycie, modernizację obwałowań i dostosowanie do obecnych parametrów bezpieczeństwa.

Wartością miernika celu głównego będzie udział zrealizowanego zakresu rzeczowego, wyrażony w %.

Cel szczegółowy – osiągnięcie korzystnego bilansu wodnego (ochrona przed suszą i retencja wodna). Stopień wodny Malczyce przyczyni się do retencjonowania wody w korycie rzeki Odry. Wartość docelowa miernika: zwiększenie objętości zretencjonowanej wody o 5 mln m³.

III.3. Sposób pomiaru mierników

Monitorowanie wykonania miernika w rytmie rocznym będzie następowało przez przedstawienie informacji o postępie prac nad realizacją zadań w stosunku do harmonogramów rzeczowych i nakładów finansowych. Wykonanie miernika celu głównego – udział zrealizowanego zakresu rzeczowego [%] będzie przedmiotem corocznej sprawozdawczości w załączniku do ustawy budżetowej zgodnie z art. 122 ust. 1 pkt 4 w związku z ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.¹⁾).

Miernik celu głównego – udział zrealizowanego zakresu rzeczowego [%]

Wartości miernika	2023	2024	2025	2026
1	2	3	4	5
bazowa (wyjściowa)	0,00			
pośrednia w poszczególnych latach	14,29	28,57	41,9	15,24
docelowa	100,00			

Wartość docelowa miernika zostanie osiągnięta w 2026 r.

Miernik celu szczegółowego: zwiększenie objętości zretencjonowanej wody o 5 mln m³ wody będzie możliwy do osiągnięcia po zrealizowaniu Programu i oddaniu do eksploatacji wszystkich obiektów hydrotechnicznych, planowanych do realizacji w ramach Programu.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1236, 1535, 1773, 1927, 1981, 2054 i 2270 oraz z 2022 r. poz. 583, 655, 1079 i 1283.

IV. Priorytety oraz kierunki interwencji

IV.1. Informacje ogólne

Analizy projektowe i koncepcje techniczne wykazały, że jedynym skutecznym sposobem odtworzenia właściwych stosunków wodnych w dolinie rzeki Odry poniżej stopnia Brzeg Dolny jest dokończenie budowy stopnia wodnego Malczyce i realizacja działań w jego cofce.

Decyzja o „Ustaleniu lokalizacji inwestycji” dla stopnia wodnego Malczyce (nr 10/94) została wydana przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 9 grudnia 1994 r. Stopień wodny Malczyce został zlokalizowany około 5 km powyżej miejscowości Malczyce, w 300+00 km biegu rzeki Odry, na wysokości wsi Rzeczyca, leżącej na brzegu lewym. Obiekty stopnia są rozmieszczone na terenie gmin Wołów i Środa Śląska w województwie dolnośląskim.

IV.2. Stan obecny projektu „Wykonanie prac w cofce stopnia wodnego Malczyce (cofka Malczyc)” i planowany zakres prac

Dzięki finansowaniu budowy w latach 2016–2020 stopień wodny Malczyce jako obiekt piętrzący został od strony technicznej zakończony. Wykonano również część prac przewidzianych do realizacji w ramach decyzji środowiskowej z 2009 r. Obecnie stopień pozwala na służowanie obiektów pływających. Po dokonaniu prób obciążeniowych obiektów czołowych przy tymczasowym spiętrzeniu wody do rzędnej normalnego poziomu piętrzenia (NPP), tj. 101,4 m n.p.m., został wykonany odbiór wszystkich obiektów czołowych stopnia.

IV.3. Kierunek interwencji – planowane działania

Kierunek interwencji będzie nastawiony w szczególności na działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa powodziowego mieszkańców oraz ochronę przed suszą i poprawę retencji w zlewni. Program będzie realizował osiągnięcie celów SOR w ramach obszaru środowisko. Działania planowane w ramach Programu wpisują się w kierunek interwencji – zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód przewidziany w SOR.

Wykonanie prac w cofce stopnia pozwoli na uzyskanie normalnego piętrzenia (NPP), tj. rzędnej 101,4 m n.p.m., umożliwiając retencionowanie około 5 mln m³ wody w korycie rzeki i tym samym przyczyniając się do odbudowania poziomów wód gruntowych w dolinie rzeki Odry na odcinku Brzeg Dolny – Malczyce. Doprowadzi to także do przeciwdziałania skutkom suszy, zahamowania procesów erozji w korycie rzeki Odry poniżej stopnia wodnego Brzeg Dolny. Stabilizacja dolnego stanowiska stopnia wodnego Brzeg Dolny skutkować będzie poprawą parametrów żeglugowych na Odrzańskiej Drodze Wodnej oraz umożliwi produkcję energii elektrycznej wraz z możliwością uzyskania wody do celów rolniczych.

W ramach przewidywanych prac w cofce stopnia wodnego Malczyce zostaną wykonane:

- przepusty na rowie Żabka na potrzeby korytarzy migracyjnych dla zwierząt – brzeg prawy,
- korytarze migracyjne dla zwierząt wraz z nasadzeniami,
- przepusty na rowie odwadniającym Zakrzów – Rzeczyca na potrzeby korytarzy migracyjnych dla zwierząt – brzeg lewy,
- renaturyzacja rzeki Barłóżnej i części rowu A,
- połączenie z rzeką Odrą starego koryta w km 288,
- zmiana ukształtowania brzegów koryta rzeki Odry, brzeg prawy rzeki Odry na odcinku od Grodzanowa do Brzegu Dolnego,
- montaż piezometrów,

- modernizację i przebudowę wałów przeciwpowodziowych na odcinku od wsi Pogalewo Wielkie do miejscowości Brzeg Dolny oraz przebudowa wału przeciwpowodziowego prawego od miasta Brzeg Dolny do wsi Pysząca (w trakcie procedury uzyskiwania pozwolenia na budowę),
- modernizacja i podwyższenie wału przeciwpowodziowego lewostronnego rzeki Odry od wsi Głóska do Brzegu Dolnego,
- rekultywacja i zagospodarowanie istniejącej deponii urobku wydobytego z dołu budowlanego stopnia, zlokalizowanej na prawym brzegu rzeki Odry przy likwidowanym zapleczu budowy obiektów czołowych stopnia,
- wykonanie 70 metrów bieżących przesłony przeciwfiltracyjnej lewostronnego wału przeciwpowodziowego w rejonie przepompowni w Rzeczycy,
- przebudowa progę przeciwerozyjnego w dolnym stanowisku stopnia wodnego Malczyce.

W ramach realizacji przedmiotowych zadań zostaną przeprowadzone wszelkie niezbędne prace przygotowawcze, będzie również pełniony nadzór autorski i inwestorski.

Zakończenie wyżej wymienionych prac wypełnia część postanowień decyzji środowiskowej z 2009 r. (WIR.ET.7625/20/7,08/06 z 22.01.2009 r.) o „Środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia pod nazwą: budowa stopnia wodnego Malczyce na rzece Odrze w km 300 w rejonie wsi Rzeczyca, gmina Środa Śląska, Wołów i Brzeg Dolny”, z wyłączeniem m.in. dokarmiania rzeki (trwałego utrzymania poziomu dna poniżej stopnia przez sztuczne dostarczanie rumowiska), które będzie objęte odrębnym działaniem.

IV.4. Informacje o inwestorze

Wykonawcą Programu i jednocześnie inwestorem zadań Programu będzie Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, które zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233 i 2368 oraz z 2022 r. poz. 88, 258, 855, 1079 i 1549) jest właściwe w sprawach gospodarowania wodami i nadzoruje planowanie oraz realizację zadań związanych z utrzymaniem wód i pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną, realizuje działania służące zrównoważonemu gospodarowaniu wodami oraz sprawuje nadzór nad planowaniem inwestycji w gospodarce wodnej oraz nad ich realizacją.

Podstawami prawnymi funkcjonowania Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie są:

- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne,
- statut Wód Polskich – nadany rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie nadania statutu Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie (Dz. U. poz. 2506).

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie jako jednostka nadzorowana przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej posiada niezbędne zaplecze merytoryczne i techniczne do realizacji zadań przewidzianych w Programie. Obiekty zbliżone zakresem prac i poziomem finansowania Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie z powodzeniem realizowało już w ostatnich latach (np. Budowa stopnia wodnego Malczyce, Budowa zbiornika wodnego Świnna Poręba, zbiornik przeciwpowodziowy Racibórz Dolny).

V. Plan finansowy Programu

V.1. Nakłady finansowe

Planowane nakłady na finansowanie Programu zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tab. 1. Nakłady w poszczególnych latach na realizację Programu w mln zł

Zadanie	Razem 2023–2026	2023	2024	2025	2026
Wykonanie prac w cofce stopnia wodnego Malczyce (cofka Malczyc)	210,0	30,0	60,0	88,0	32,0

V.2. Źródła finansowania i współfinansowania

W latach 2023–2026 na cofkę Malczyc planuje się wydatkować środki programu wieloletniego w wysokości 210 mln zł. Źródłem pokrycia wydatków będą w całości środki z budżetu państwa w ramach części 22 – gospodarka wodna.

Wykonanie prac w cofce stopnia wodnego Malczyce (cofka Malczyc)

Na finansowanie budowy stopnia wodnego Malczyce w latach 1996–2021 wydatkowano 1 232 232 887,42 zł.

Od 2022 r. za kwotę 12 075 372,61 zł (5 mln zł planowanych do wydatkowania jeszcze w 2022 r.) ze środków własnych PGW Wody Polskie będą realizowane roboty budowlane umożliwiające stworzenie odpowiednich warunków do skutecznego prowadzenia nawodnienia lasów łęgowych na prawym brzegu poniżej stopnia wodnego.

VI. Podstawowe założenia systemu realizacji

Realizacja Programu będzie w całości zadaniem inwestora – Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, który do wykonania zadania będzie posługiwał się swoją jednostką organizacyjną, tj. Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Nadzór nad inwestorem pełni, stosownie do art. 356 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, minister właściwy do spraw gospodarki wodnej.

VI.1. Ramowe harmonogramy realizacji projektów

Zadanie 1. Wykonanie prac w cofce stopnia wodnego Malczyce (cofka Malczyc)

Harmonogram prac w cofce stopnia wodnego Malczyce został przedstawiony poniżej (tab. 2.). Na bazie przedstawionego harmonogramu dla prac w cofce stopnia wodnego Malczyce zostanie przygotowany szczegółowy harmonogram rzeczowo-finansowy wykonania prac i będzie obowiązkowym, obligatoryjnym załącznikiem do umowy z nowo wybranym wykonawcą. Planowana jest realizacja zadania w formie zaprojektuj i wybuduj. Kluczowe dla cofki projekty zostały już wykonane, a inwestor ma pełne rozeznanie potrzeb inwestycyjnych.

Tab.2. Ramowy harmonogram zadania Wykonanie prac w cofce stopnia wodnego Malczyce (cofka Malczyc)

Lp.	Pozycja harmonogramu ramowego	rok/lata realizacji
1	dokumentacja projektowa	2023–2025
2	decyzje administracyjne	2023–2025
3	przetarg „Projektuj i buduj”	2023

4	prace budowlano-montażowe	2023–2026
5	oddanie do eksploatacji, w tym dokumentacja odbiorowa	2023–2026
6	rozliczenia bieżące	2023–2026
7	rozliczenia końcowe	2026

VI.2. Monitorowanie wykonania rzeczowego, finansowego i sprawozdawczość Programu

Nadzór nad realizacją Programu w trakcie jego trwania

Inwestor będzie prowadził bieżący nadzór nad realizacją Programu i będzie przekazywał informacje o postępach realizacji inwestycji objętych Programem w ramach dotychczasowej kwartalnej sprawozdawczości do ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej.

Raz do roku, w terminie 3 miesięcy po zakończeniu każdego roku, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie będzie przygotowywać informację sprawozdawczą dla ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Sprawozdania będą miały stały, ustanowiony w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej format, który obejmie takie zagadnienia jak: stan osiągnięcia założonych celów badawczych wraz z opisem pojawiających się trudności, techniczny opis wykonania zadań wraz z merytorycznym opisem uzyskanych efektów oraz informacją na temat wykonania miernika. Sprawozdanie będzie zawierać dotychczasowe finansowe podsumowanie realizacji Programu. Wdrażanie Programu będzie analizowane przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, w szczególności w zakresie zgodności wydatkowania środków dotacji, przyznanych na realizację Programu z budżetu państwa, z harmonogramami rzeczowo-finansowymi.

Po akceptacji Informacji o realizacji Programu w danym roku, minister właściwy do spraw gospodarki wodnej przekaże ją w celach informacyjnych członkom Rady Ministrów. Informacja o realizacji Programu będzie przekazywana członkom Rady Ministrów niezwłocznie po jego przygotowaniu, nie później jednak niż do dnia 31 maja w każdym kolejnym roku sprawozdawczym.

W przypadku wystąpienia konieczności aktualizacji Programu będzie ona dokonywana przez weryfikację zakresów rzeczowych i wynikających z tego kosztów i terminów, niezwłocznie po wystąpieniu czynników mających wpływ na zmianę zapisów przyjętych w uchwale Rady Ministrów ustanawiającej Program.

Informacja końcowa o realizacji Programu

Po zakończeniu Programu inwestor do dnia 31 marca przygotowuje zbiorczą Informację z jego wykonania, zawierającą w szczególności:

- opisowe podsumowanie działań podjętych w trakcie trwania Programu i ich efektów,
- dokumentację fotograficzną zrealizowanych inwestycji,
- analizę osiągnięcia efektów rzeczowych Programu opartą o stopień wykonania mierników realizacji celu głównego i celu szczegółowego,
- analizę wykonania finansowego Programu,
- rekomendacje dalszych działań.

Informację końcową o realizacji Programu minister właściwy do spraw gospodarki wodnej przekaże w celach informacyjnych członkom Rady Ministrów, nie później niż do dnia 31 maja roku następującego po realizacji prac.